

מראי מקומות - יבמות

מא:

דנדה חולצת, כ' הרא"ש (פרק א', סי' ב') דשאני נדה שעומדת ליטהר כדרך כל הנשים, אבל מעוברת שמא תלד. וכ' הערוך השלחן (אה"ע קס"ד, ג') דלמה לא אמרי' דנדה צריכה להמתין עד שתטהר ואז חולצת, וכ' "דדוקא בדבר שנוגע לעצם דין יבום שאינה ראוי' ליבום מפני איסור ענין יבום, בזה גם אינה חולצת, אבל באיסור שמן הצד, כמו נדה וכיוצא בזה, שפיר חולצת".

ה. מתיב ר' חנינא, הספקות חולצות וכו' הק' הריטב"א, מהי קו' הגמ', שאני התם לפי שהוא דבר דלא עביד לאיגלוויי, ונמצאת עגונה כל ימיה, והו"ל כאחות חלוצה ואחות זקוקה ואיסור מצוה ואיסור קדושה, דכיון דמעגנת לעולם, חולצות ולא מתייבמות, ובזה לא אמרו כל שאינה עולה ליבום אינה עולה לחליצה. עוד הק', למה לא הק' מהמשנה לעיל (כג') מי שקידש א' מב' אחיות, וכו' [וכבר הק' תוס' כן וביאר דא"כ הי' צריך להאריך]. ותני' דקו' זו מתר לחברתה, דמשמע מהברייתא דמיירי גם בספקות שהוכרו ולבסוף נתערבו, ויש להם עדים שידעו לברר ספקן, וע"ז קתני דחולצות ולא משהין לי', וכיון דמשום ספיקא הוא דמתסרו, אע"פ שאינן עולות ליבום עולות לחליצה.

א. ונמצאת אתה מצריכה כרוז לכהונה כ' הריטב"א דזהו רק לכתחלה, ולא סמכינן אהכרזה, ומיהו בדיעבד לא חיישינן, ולא פסלה מן הכהונה.

ב. קרא עליו המקרא זה

הק' תוס', לר"ל תקשי לי' מר' יוסי, ותני' דלר"ל נמי אינה חולצת תוך ג', משום דאינה עולה ליבום. וכ' בשיעורי ר' דוד פוברסקי (שכז) דכפשוטו קו' תוס' היא, לפי ר"ל דחליצת מעוברת אינה חליצה כלל, א"כ למה צריך לטעם דכל שאינה עולה ליבום וכו', דהא טעם דחליצת מעוברת הוא כמו ביאת מעוברת דאינו כלום. וכ' דמזה הי' מוכח דס"ל לתוס' כשי' הריטב"א לעיל (לה:), דהא דחליצת מעוברת הוא מקרא דעיין עליו, כמו הא דביאת מעוברת נלמד מעיין עליו. וע"ז תני' תוס' דנהי דלר"ל חליצת מעוברת אינה חליצה משום עיין עליו, מ"מ מה דאינה חולצת תוך ג' חדשים הוא משום כל שאינה עולה וכו'. אולם ע' בשערי ישר (ז', י"ח, ד"ה וכן נלענ"ד) שכ' דמדברי תוס' כאן מבואר דס"ל דמה דחליצת מעוברת לא הוי' חליצה, היינו משום דכל שאינה עולה וכו', משמע דס"ל דזה כוונת תוס' בתירוץ, דרק דין יבום נלמד מעיין עליו, אבל חליצה נלמד מכל שאינה עולה.

ג. כל העולה ליבום עולה לחליצה

מה שאומרים כל העולה וכו' כלפי מעוברת ולא כלפי נדה,